

AKADEMİK ZAM GELECEK Mİ?

Ben ilk önce akademik zam konusuna değinmek istiyorum. Özellikle pandemiden sonra anormal seviyelere gelen enflasyon karşısında akademisyen maaşlarında ciddi bir erime yaşandı. En düşük ünvandan en yüksek ünvana bakıldığında akademisyenler 70 ile 95 bin lira arasında bir maaş skalasında çalışıyor. Bu skala özel sektördeki skala. Devlet üniversitesindeki memur akademisyenlerin maaşları bunun en az yüzde 20 üstünde. Vakıf ya da bir başka deyişle özel üniversiteler ile devlet üniversitelerinde akademisyenlere verilen maaşların arasında yüzde 10 ile 20 arasında bir fark var. Memur statüsünde çalışan akademisyenler daha fazla para kazanıyor. Bu farkı her ne kadar YÖK ve yasalar kapatmaya çalışsa da bu denge bir türlü sağlanamadı. Vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenler zaten bunun mağduriyetini yaşıyor buna bir de enflasyon yüzünden alım gücünün düşmesi de eklenince akademisyen maaşlarında ciddi bir daralma yaşandı. Akademisyenlik bir toplumun en üst pozisyonları arasında yer alıyor ama maaşlara bakınca bunu maaşlarda görmek mümkün değil. Elbette bir profesörün bir CEO kadar maaş almasını beklemek saçmalık olur ama en azından batı standartlarında bir maaş skalasının olması gerekir.

Prof. Dr. Michael KUYUCU

YÖK BAŞKANI EROL ÖZVAR

YÖK'ÜN ANLAMSIZ SGK YASAĞI

YÖK iki yıldır akademisyenlerin SGK girişlerini inceliyor ve onların çalıştıkları üniversitelerin dışında hiçbir yerde sigortalı olarak çalışmasına izin vermiyor. Akademisyenin sadece bir yerde çalışmasına izin veriyor. Bu anlamsız uygulama yüzünden ben basın kartımı iptal etmek zorunda kaldım. Bir akademisyenin başka yerde sigortalı olmasının yasaklanması anlamı ne olabilir aylardır düşünüyorum. Bu uygulamadan kim ne kazanır çözemedim. YÖK'ün bu SGK'ya takması insanları zorla kayıt dışı çalışmaya zorlamanın bir başka yolu. Bu uygulama ayrıca akademisyenlerin sektörde çalışmasını yasaklamak anlamına da geliyor. Memur olan akademisyenler için buna bir nebze hak verebilirim çünkü bir devlet memurunun başka bir yerde çalışması yasaktır. Bu tüm dünyada böyledir ama özel sektörde bir vakıf üniversitesinde çalışan bir akademisyenin bir ek iş yapmasının kime ne zararı olabilir? YÖK başkanı Erol Özvar bunu yasaklarken acaba ne düşündü?

Türkiye'de eğitimciler gerçekten çilekçe insanlar. İlkokul ve lise öğretmenlerinin çilesi ayrı, üniversitelerdeki öğretimin üyelerinin çilesi ayrı. Özalp yıllarda öğretmenler dersler bittğinde taksicilik yapıyordu, taksitli şoförlüğü, tezgahçılık ve benzeri ek işlerle ek gelir peşindeydi öğretmenler o dönem. Şimdi yavaş yavaş yine o yıllara döndük. YÖK akademisyenine adam gibi maaş verilmesi için bir şey yapmıyor. Aynı YÖK akademisyenin başka bir iş yapmasını yasaklıyor ya da başka bir deyişle o öğretim üyesinin ikinci bir sigor-

Son zamanlarda akademide dünyasında en çok konuşulan iki konu akademik zam ve üniversite eğitiminin üç yıla düşürülmesi. Akademik zam ile ilgili kimsede bir tık yok ama üniversite eğitiminin nasıl üç yıla düşürüleceği konusunda ilk taslak uygulama planları yavaş yavaş kamuoyu ile paylaşıyor.

talı işte çalışmasına izin vermiyor ve nazıkçe "çalışacaksan sigortalı çalışma kayıt dışı çalış" diyor. E peki ne olacak hocaların hali, bu adamlar ne yapacak? YÖK'ün üniversitelerde çalışan akademisyen öğretim üyelerinin ya da bir başka deyişle hocalarının maaşlarına bir düzeltme yapılması için bir şeyler yapmalı ve bunu iktidara önermeli. Yüzde 1 olur, yüzde 5 olur yüzde 10 olur onu bilemeyiz ama bunun için bir şeylerin yapılması lazım. Enflasyon karşısında eriyen maaşların düzeltilmesi için bir şeylerin yapılması şart.

İYİYE DE KÖTÜYE DE AYNI MAAŞ

Akademisyenlikte beni çok şaşırtan bir uygulamada maaş skalasında herkesin eşit olması. Mesela bir doktor öğretim üyesi 70 bin lira ma-

aş alıyorsa hemen hemen tüm doktor öğretim üyeleri 70 bin lira alıyor. İyi olan da aynı parayı alıyor kötü olan da aynı parayı alıyor. Şöyle düşünün size çok çalışsanız da aynı parayı veriyorlar az çalışsanız da aynı parayı veriyorlar. Sız böyle bir atmosferde çok çalışır mısınız? Tabii ki hayır! Bu uygulamanın sorumlusu özel sektör, YÖK minimum 70 bin lira verilmesini öneriyor vakıf üniversiteleri üstüne 1 kuruş bile eklemeyen herkese aynı parayı veriyor. Bu ölçme ve değerlendirme komünist rejimlerde bile yok. Eminim geçmiş-

te Sovyetler Birliğinde bile böyle bir şey olmamıştır. Bir çalışana hak edeceği kadar para verilmesi lazım ama üniversitelerde bu yok. Koyun sürüsü ve bir çoban ki ona rektör deniyor alttaki koyun sürüsü – onlara da akademisyen deniyor – ile ilerleyen sözde "eşitlikçi" olduğunu iddia eden ama aslında tek kelime ile demode bir uygulama var. Bir akademisyen Nobel dahi olsa maaşında 1 lira bile bir artış almıyor. Belki biraz abartılı bir örnek oldu ama işin vahimliğini anlatmak adına biraz mübalağa yapmak gerekiyor.

ERKEN MEZUNİYETTE İLK TASLAK BAŞARISIZ

» Son dönemlerde tartışılan bir diğer konu da YÖK'ün dileyen üniversite öğrencilerinin üç yılda mezun olabilmeye imkanını tanıyan bir uygulama üzerinde çalışması. Bu konuda kamuoyu ikiye ayrıldı bunu destekleyenler de var karşı olanlar da var. Ben şahsen gençlerin üniversitelerde dört sene geçirmesine karşı çıkarıldım. İsteyen ve bunu başarabilecek motivasyon ve çalışkanlıkta olan öğrenciler üç yılda üniversiteden mezun olup hemen hayata atılabilmeli. Bu konuda hemfikiriz ama gel gör ki YÖK öylesine ilginç bir taslak uygulama açıkladı ki bu işin tadı tuzu daha başlamadan kaçtı.

YÖK üç yılda mezun olmak isteyen öğrencilerin eylül ayından haziran ayının sonuna kadar eğitim almasını tasarlamış. Bir eğitimi yılını üç döneme ayırmayı düşünüyor. Yani yılın 10 ayında üniversitelerde ders olacak. Buna final sınavlar, bütünleme sınavları ve özellikle vakıf üniversitelerin müşteri çekmek için deliler gibi çalıştığı YKS tercih dönemini de ekleyince üniversiteler yılda 12 ay aktif olacak. Bu çok sıkışık bir takvim. Öğrencilerin üç yılda mezun olabilmeye için farklı bir yöntem seçilmeli. Yılda 10 ay öğrencileri üniversiteye götürmek çok demode bir yöntem. Bu kadar yoğun ve uzun süre eğitim almak çocukların motivasyonunu bitirecek, bitirmeyi bırakan öğrencileri bunalacak. Öğrencilerin sosyal yaşamları olumsuz etkilenecek. Bu çocuklar arasında memleketleri farklı şehirde olan gençler olacak bu çocuklar ailelerine ne zaman gidecek? Bu çocukları temmuza kadar üniversitede tutmak yaz sıcaklarında eğitim almaya zorlamak ne kadar motive edici? Peki ha hocalar? Hocalar özellikle para ile eğitim veren üniversitelerde YKS tercih dönemlerinde izin kullanamıyor. Üniversiteler o dönemlerde müşteri öğrenci toplamak için hocalarının izin kullanmasını yasaklıyor, o hoca ölse bile mezardan kalkıp okula gelmesi bekleniyor. Bu hocalar on ay eğitim verecek anaları ağlayacak, bir ay da tercih döneminde anaları ağlayacak peki bu artan işçiliğin maliyeti karşılanacak mı yoksa aynı maaşla mı olacak bu ek işçilik? Peki bu hocalar- akademisyenler ne zaman izin kullanacaklar? Ne zaman akademik araştırma yapacak? Akademik araştırma konusunda çok büyük sorunlar yaşanacak. Zaten niteliksiz olan akademik verimlilik daha da kalitesizleşecek. Özetle YÖK başkanı Erol Özvar'ın ilk açıkladığı uygulama taslağı çok ciddi sıkıntılara gebe.

ÇÖZÜM: ÇOK DERS AL ERKEN MEZUN OL

Bu üç yıllık üniversite eğitim konusunu mevcut eğitim takvimleri içinde yapılmalı. Bunu başarılı uygulayan ve öğrencilerinin üç veya üç buçuk yılda mezun olmasına olanak tanıyan üniversiteler var. Bu kurumlar eğitim gördükleri üniversitelerde daha fazla kredi alma imkanı ve izni veriyor. Yani kabaca bir öğrenci normalde 5 ders alırken o dönem 8 ders alıyor ve daha fazla çalışarak daha büyük bir özveri göstererek dört yıllık eğitimi üç veya üç buçuk yılda tamamlayabiliyor. Bu iş bu kadar basit. Öğrencileri serbest bırakacaksın

ve diledikleri dönemde üst sınıflardan ders alarak daha hızlı eğitim çekebilecek. Bunu bir de on-line eğitim ile de desteklersen o zaman bu iş çok pratik bir biçimde uygulanabilir. Derslerin de kredilerine bir ayar yapılır, teorik dersler online yapılır ve bu konu biter. Öyle gidip üç dönem ders olacak, yılda 10 ay eğitim olacak, yaz sıcaklarında ders olacak gibi sıkıcı yollarla çözülmemeli bu iş. Öğrencilerin bir dönemde alabileceği ders kredilerinin limitleri tanımlansın ve tüm okullarda uygulanınsın. İlk iki yıl bir gözlemlensin öğ-

rencilerin kaç ek ders alarak erken mezun olmayı dendi, kaç başardı gibi soruların yanıtları bulunsun ve değerlendirme yapılarak uygulama çeşitlendirilsin. Güzel bir şeyi zor uygulamalarla bir cehennem çevirmemek lazım yılda on ay eğitim öğrenciyi de yorar hocayı da yorar.

O halde buradan YÖK'e çevremden toparladığım ve pek çok akademisyen adına yazacağım bir ödev vereceğim. YÖK'e tavsiyem bunları bir düşünsün:

1. Akademik zam konusu üzerinde çalışma bekleniyor

2. Özel sektörde yani vakıf üniversitelerinde çalışan kişilerin ek iş yapmasının önünü kesen ve kayıt dışı çalışmaya zorlayan tek yerde SGK'lı olma uygulamasının iptal edilmesi bekleniyor.

3. Üç yıllık üniversite uygulamasının gençlere on ay eğitim almak gibi hayatı cehenneme çevirecek bir uygulama ile yapılmaması bekleniyor.

Modern ve sosyal bir akademi bu üç başlık üzerinde ciddi çalışmaların yapılması lazım ki akademisyenler de öğrenciler de mutlu olsun.

